



Yrd. Doç. Dr.
İsmail Bekçi

Yrd. Doç. Dr.
İsmet Titiz

Yrd. Doç. Dr.
Nuri Ömürbek

Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine Bakış Açılarına İlişkin Bir Araştırma

Yrd. Doç. Dr. İsmail BEKÇİ
Yrd. Doç. Dr. İsmet TİTİZ
Yrd. Doç. Dr. Nuri ÖMÜRBEK
Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF

Özet

Günümüzde muhasebe işlemleri bilgi teknolojilerinden faydalanılarak yapılmaktadır. Bilgi teknolojileri aracılığı ile muhasebe işlemleri, kolaylıkla kayıtlanmakta, sınıflandırılmakta, özetlenmekte, analiz edilmekte, yorumlanmakta ve raporlanmaktadır. Muhasebe işlemlerinde bilgi teknolojilerinin kullanımı muhasebenin söz konusu fonksiyonlarını yerine getirmede büyük bir kolaylık ve hız sağlamaktadır. Bununla birlikte muhasebenin bu fonksiyonlarını yerine getirmede muhasebe paket programlarının etkisi yadsınamaz. Bu nedenle işletmelerin bir çoğunun muhasebe paket programlarını kullanmaları bir zorunluluk haline geldiği gibi bu programları kullanmasını bilen eleman ihtiyaçları da artmıştır. Bu bağlamda üniversitelerde muhasebe paket programlarını kullanmasını bilen öğrencilerin yetişmesi konusu da önem kazanmıştır. Bu makalede de Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Süleyman Demirel Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksek Okullarında öğrenim gören öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine bakış açıları değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayarlı muhasebe, muhasebe paket programı.

Abstract (A Research On The Thought Of Students Taken Accounting Education Towards Computer Aided Accounting Courses)

Nowadays, accounting processes have been done with the help of information technologies. Via information technologies, accounting processes have been recorded, classified, summarized, analyzed, interpreted and reported. Using information technologies in accounting. Processes provides easiness and speed in accounting that it performs its functions. Also, accounting software package programmes help shouldn't be disregard. That is why, it is necessary for businesses to use accounting software package programmes and to employ personnels who can use these programmes actively. Also, needs of these kinds of personnels have been increasing steadily. For these reasons, teaching students how to use accounting software package programmes be come an important issue. In this article, we evaluate the perception of the students of the Suleyman Demirel University to computer aided accounting courses.

Key Words: Computer aided accounting, accounting software package programmes.

1. Giriş

Günümüzde üretim hacminde meydana gelen artış ile birlikte işlenmesi gereken bilgilerinde artmasına neden olmuştur. Dolayısıyla işlenecek bilgiler hem hacim hem de çeşit bakımından artmıştır. Bunun sonucu olarak insan emeği ile bilgilerin işlenmesi imkansız hale gelmiştir. Bu imkansızlığı ortadan kaldırmak, sonuçları; doğru, süratli, anlaşılabilir bir şekilde almak için bilgi teknolojilerinden yararlanılmaya başlanmıştır.

Bilgi teknolojilerinin ilk uygulama alanlarından birisi de muhasebedir. Bilgi teknolojilerinin muhasebe işlemlerinde kullanılmaya başlanması nedeniyle muhasebe meslek elemanlarının işletme faaliyetleri içinde etkinlikleri de artmıştır.¹

İşletmeler muhasebe işlemlerini bilgisayarlarla yapmaya başladıktan sonra uygun bilgisayar sistemi ve muhasebe paket programı kullanma yoluna gitmişlerdir.²

Muhasebe paket programları her türlü stok, kasa vb. gibi muhasebe işlemlerini hatasız ve çok hızlı bir şekilde yapmaktadır.³ Muhasebe paket programları kullanılarak yapılan muhasebe işlemleri, verileri erken sağlama ve çabuklukla değişik şekillerde sunma olanağı verdiği için, özellikle muhasebecilere çok kolaylık sağlamaktadır. Ayrıca, verilere daha çabuk ulaşımı mümkün kılması nedeniyle; muhasebe paket programları, yöneticilerin daha rahat ve daha hızlı kararlar almalarına katkı sağlamaktadır.⁴

Muhasebe paket programı, bir işletmenin evrak ve belgelerinin önceden hazırlanmış olan tek düzen hesap planı ve muhasebe ilkelerine göre muhasebe fişlerinin kaydedilmesi işlemidir. Muhasebe fişlerinin kaydı bilgisayara doğru bir şekilde işlendikten sonra bilgisayar gerekli muhasebe

kayıtları ile finansal tabloları ayrıntılı bir şekilde raporlamaktadır.⁵

Gelişen teknoloji ve ekonominin değişen yüzü muhasebe paket programlarının geliştirilmesi ve kullanımında etkili olmaktadır. Günümüz işletmeleri, değişimlere ayak uydurabilmek için daha çok işlem yapma ihtiyacı hissetmektedirler. İşletmelerin muhasebe işlem sürelerini kısaltmak, kullanım kolaylığı sağlamak ve kapsamlı bir çalışma ortamı sağlamak muhasebe paket programları ile gerçekleşmektedir.

Muhasebe işlemlerinde bilgisayarların dolayısıyla muhasebe paket programlarının kullanılmaya başlanması muhasebe uygulamalarında bir takım değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Öncelikle muhasebe organizasyonları bir takım değişikliklere uğramış ve buna paralel olarak hesap planı, kodlama sistemi belge düzeni, fiş düzeni gibi işlemler için yeni bir muhasebe düzenine gereksinim duyulmuştur. Bununla birlikte muhasebe işlemlerinde muhasebe paket programlarından yararlanılması geleneksel muhasebe işlemlerini etkilemiştir.⁶

Muhasebe işlemlerinde muhasebe paket programlarının kullanılması muhasebe servisindeki rutin işlerin azalmasına neden olmuştur.⁷

2. Üniversitelerde Muhasebe Paket Programı Eğitiminin Önemi

Üniversiteler, bünyesinde barındırdığı öğrencilere mesleki eğitim veren, kamu ve özel sektöre nitelikli eleman yetiştiren, bilim ve teknolojinin merkezi, bir ülkenin en önemli bilim kuruluşlarıdır.

Günümüzde üniversiteler, eğitim öğretim veren, araştırma yapan, bilgi üreten ve bu bilgileri ilgili kurumlara aktaran, toplumun ihtiyaçlarına göre faaliyet alanı

¹ Rıdvan KARALAR, **İşletme Politikası**, Ethem Matbaası, Eskişehir, 1995, s. 166.

² Mustafa UÇAR, Süleyman ERTÜRK, **Tekdüzen Muhasebe Sitemine Uygun Uygulamalı Bilgisayarlı Muhasebe**, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 4. Baskı, İstanbul, Şubat 1999, s. 8.

³ M.Ali FEYİZ, **Bilgisayarlı Muhasebe**, Eser Ofset, Rize, s. 1.

⁴ Durmuş ACAR, Nilüfer TETİK, **Tekdüzen Hesap Planına Uygun Genel Muhasebe**, Tuğra Ofset, Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, Isparta, 2000, s. 60.

⁵ **Eta Bilgisayar Muhasebe Programları İle Muhasebe Uygulamaları**, Eta Bilgisayar Yayınları, Yayın No 26, İstanbul, Eylül 2002, s. 1.

⁶ Servet ÖNAL, Süleyman ERASLAN, Selçuk KENDİRLİ, "Muhasebede Bilgisayar Kullanımı ve Bilgisayar Yazılımlarının Analizine İlişkin Kahramanmaraş'ta Yapılan Bir Araştırma", **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, Cilt 1, Sayı 3, Ankara, Eylül 1999, s. 96.

⁷ ÖNAL, ERASLAN, KENDİRLİ, s. 96.

belirleyen, nitelikli eleman yetiştiren kurumlar haline gelmişlerdir.⁸

Üniversitelerde verilen muhasebe eğitimi, küreselleşme sürecindeki amansız bir rekabetin yaşandığı iş dünyasına nitelikli eleman yetiştirme amacına yönelik olmalıdır. Bu nedenle teknolojiyi bilen, takip eden, kullanan, yönetim kararlarında ihtiyaç duyulan bilgileri sağlayan, entelektüel birikimi ve vizyonu olan öğrenciler yetiştirmek üniversitelerin birinci önceliği olmalıdır.

Üniversitelerde muhasebe eğitimi iktisadi ve idari bilimler fakülteleri ile meslek yüksek okullarında verilmektedir. Üniversitelerin bu birimlerinde öğrenim gören öğrencilerin teorik muhasebe alt yapıları bilgi teknolojileri ile desteklenmelidir. Günümüzde bu destek muhasebe paket programları ile mümkün olmaktadır. Ülkemizdeki hemen her işletmenin muhasebe işlemlerinin bilgisayar ortamında gerçekleştirildiği ve bölgeler arasında farklı muhasebe paket programları kullanıldığı dikkate alındığında, mümkün olduğunca fazla muhasebe paket programı gösterilmelidir.

İçinde bulunduğumuz bilgi çağında sürekli teknolojinin gelişmesi sonucu işletmelerin, bilgi teknolojilerini çok iyi bilen ve uygulayan elamanlara ihtiyacı artmaktadır. Bu nedenle muhasebe eğitimi sırasında öğrencilere temel bilgisayar, internet ve yeni versiyonları ile muhasebe paket program dersleri güncel bilgilerle desteklenerek verilmelidir. Bütün bunlar yapılırken muhasebe öğretim elamanı da kendini yenilemeli, piyasanın ihtiyaçlarını bilmeli ve buna göre öğrenci yetiştirmelidir.

3. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Meslek Yüksek Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine Bakış Açılarında İlişkin Bir Araştırma

Çalışmanın bu bölümünde, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari

Bilimler Fakültesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksek Okullarında öğrenim gören öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersinde öğrenmiş oldukları paket programlar, dersin zorunlu veya seçmeli olma durumu, haftalık ders saati ve bilgisayarlı muhasebe dersine bakış açılarını belirlemek amacıyla yapılan bir araştırmadan elde edilen bulgular değerlendirilmektedir.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri

Bu bölümde araştırmanın amacı, alt amaçları ve hipotezleri hakkında bilgi verilecektir.

3.1.1. Araştırmanın Amacı

Fakülte ve MYO'larında teorik olarak verilen muhasebe eğitiminin genel anlamda uygulamadan uzak ve yetersiz olduğu ifade edilmektedir. Muhasebe eğitiminde bilgisayar destekli paket program uygulamalarının verilmesi durumunda muhasebe eğitimi alan öğrencilerin bu derse bakış açıları değişmektedir. Bu bağlamda araştırmanın **temel amacı** "fakülte ve meslek yüksek okullarında okuyan öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersine bakış açılarını değerlendirmektir". Bu çerçevede araştırmanın alt amaçlarını şu şekilde belirlemek mümkündür:

- Öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersinde hangi paket programları öğrendiklerini belirlemek,
- Öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersini zorunlu mu seçmeli mi aldıklarını tespit etmek,
- Öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersini haftada kaç saat aldıklarını belirlemek,
- Öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersine bakış açılarını değerlendirmektir.

3.1.2. Araştırmanın Hipotezleri

Çalışmada alternatif hipotezler test edilmiştir. Dolayısıyla, istatistiksel analizler sonucunda "kabul" ya da "red" edilen hipotezler alternatif hipotezlerdir. Yukarıda belirtilen araştırma amaçları çerçeve-

⁸ Zeki DOĞAN, Turgut ÇÜRÜK, "Üniversitelerde Muhasebe Ders ve İçeriklerinin Verilme Düzeyi ve Belirlenme Şeklinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, Sayı 9, İstanbul, Ocak 2001, s. 41.

sinde araştırmayla ilgili geliştirilen hipotezleri şu şekilde belirtmek mümkündür:

H1: MYO öğrencileri bilgisayarlı muhasebe dersini zorunlu olarak almaktadırlar.

H2: MYO'larında bilgisayarlı muhasebe dersinin haftalık ders saati fakülteye oranla daha yüksektir.

H3: Bilgisayarlı Muhasebe dersini haftada 4 saat alan öğrenciler diğerlerine göre bu dersi daha yeterli görmektedir.

H4: Laboratuvarın öğrencilere ders saatleri dışında açık olması muhasebe öğretimindeki başarıyı arttırmaktadır.

H5: Hocamız, öğretimde kullandığımız paket program(lar)la ilgili bilgisini genellikle yenilemektedir.

H6: Okulumuzda verilen paket program dersinin haftalık ders saati uygundur.

H7: Okulumuzda paket program ile ilgili verilen eğitim yeterlidir.

H8: Okulumuzda verilen paket program dersi sayısı ihtiyacımız için yeterlidir.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Bu bölümde araştırmaya dahil edilen öğrencilerin seçilmesi, anket formlarının hazırlanması ve gönderilmesi, cevaplanan anketlerin kodlanması ve verilerin analiz edilmesinde kullanılan yöntemler hakkında bilgiler verilmektedir.

3.2.1. Araştırmaya Dahil Edilen Öğrencilerin Seçilmesi

Araştırma, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Süleyman Demirel Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksek Okullarında okuyan öğrencileri kapsamaktadır. Bu bağlamda; ana kütle Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Süleyman Demirel Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksek Okullarında öğrenim gören ve Bilgisayarlı Muhasebe dersini alan toplam 748 öğrenciden oluşmaktadır. Böylece örnek büyüklüğü 748 öğrenciden oluşmaktadır.

2.2.2. Anket Formunun Hazırlanması

Anket soruları Halil SEYİDOĞLU⁹, Kemal KURTULUŞ¹⁰, Hüseyin BAL¹¹, Remzi ALTUNIŞIK vd.¹² ve Türker BAŞ¹³ tarafından belirlenen ve anket formu hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar çerçevesinde hazırlanmıştır. Anketi oluşturan sorular tespit edildikten sonra, taslak anketteki sorular araştırma, araştırmanın amaçları ve hipotezleri ile karşılaştırılmıştır. Bu şekilde anket sorularının araştırmanın amaç ve hipotezleri ile uyumlu olup olmadığı belirlenmiştir.

Hazırlanan anketler Nisan 2005 - Mayıs 2005 tarihleri arasında Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksek Okullarında öğrenim gören ve Bilgisayarlı Muhasebe Dersini alan öğrencilerle bizzat görüşülerek yapılmıştır. Yapılan anketler sonucunda değerlendirmeye uygun 435 anket formu elde edilmiştir. Bu % 58'lik bir dönüş oranıdır.

3.3. Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

3.3.1. Bilgisayarlı Muhasebe Dersi İle İlgili Genel Bilgiler

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan toplam 435 öğrencinin 124'ü fakültede, 311'i ise meslek yüksek okulunda (MYO) öğrenim görmektedirler. Fakültede öğrenim gören öğrencilerin 56'sı işletme, 68'de maliye bölümü öğrencisidir. Aynı şekilde MYO'larında öğrenim gören öğrencilerin

⁹ Halil SEYİDOĞLU, **Bilimsel Araştırma Ve Yazma El Kitabı**, Genişletilmiş 5. Baskı, Güzem Yayınları, İstanbul, 1993, s. 33-35.

¹⁰ Kemal KURTULUŞ, **Pazarlama Araştırmaları**, Genişletilmiş Altıncı Baskı, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayın No 274, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yayın No 406, İstanbul, 1998, s. 265-274.

¹¹ Hüseyin BAL, **Bilimsel Araştırma Yöntem Ve Teknikleri**, Süleyman Demirel Üniversitesi Basımevi, Süleyman Demirel Üniversitesi Yayın No 20, Isparta, 2001, s. 144-159.

¹² Remzi ALTUNIŞIK, Recai COŞKUN, Engin YILDIRIM, Serkan BAYRAKTAROĞLU, **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı**, Birinci Baskı, Sakarya Kitabevi, Adapazarı, Ekim 2001, s. 81-94.

¹³ Türker BAŞ, **Anket**, Birinci Baskı, Seçkin Yayıncılık San. Ve Tic. A.Ş., Ankara, Mart 2001, s. 55.

71'i işletmecilik, 218'i muhasebe, 22'si ise diğer bölüm öğrencisidirler.

Tablo 1. Fakülte'deki Bölümlerin Dağılımı

Bölümler	Frekans	Yüzde
Fakülte		
İşletme	56	13
Maliye	68	16
Toplam	124	29
Meslek Yüksekokulu		
İşletmecilik	71	16
Muhasebe	218	50
Diğer	22	5
Toplam	311	71
Genel Toplam	435	100

Tablo 1'de de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin % 29'u fakülte, % 71'i Meslek Yüksek Okullarında öğrenim görmektedirler.

Tablo 2'de araştırmaya katılan öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersinde gördükleri muhasebe paket programları ayrıntılı olarak verilmiştir. Tabloya göre bilgisayarlı muhasebe dersinde öğrencilerin büyük bir bölümü (%90) tek bir muhasebe paket programı eğitimi alırken, öğrencilerin bir kısmının (%10) ise iki veya üç farklı muhasebe paket programı eğitimi aldığı görülmektedir.

Tablo 2. Muhasebe Paket Program Adı

Paket Program Adı	Frekans	Yüzde
Logo	223	51
Eta	147	34
Link	7	2
Mikro	10	2
Odak	6	1
Logo-Eta	34	8
Eta-Link	6	1
Eta-Link-Odak	1	0,5
Logo-Mikro	1	0,5
Toplam	435	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 51'i Logo-LKS, % 34'ü Eta, % 2'si Link, % 2'si Mikro, % 1'i Odak, % 8'i Logo-Eta, % 1'i Eta-Link, % 0,5'i Eta-Link-Odak ve % 0,5'i Logo-Mikro muhasebe paket programlarını daha iyi öğrendiklerini göstermektedir.

Tablo 3'de fakülte ve MYO'larındaki muhasebe derslerinin zorunlu veya seçmeli olup olmadığına ilişkin olarak yöneltilen

soruya öğrencilerin büyük çoğunluğu (%82) dersin zorunlu olduğunu belirtmişlerdir.

Toplam 3. Paket Program Dersi

Zorunlu/ Seçmeli	Frekans	Yüzde
Zorunlu	356	82
Seçmeli	79	18
Toplam	435	100

Tablo 3'den de görüleceği gibi araştırmaya katılan öğrencilerin %82'si bilgisayarlı muhasebe dersini zorunlu, %18'i ise seçmeli aldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4'te de araştırma yapılan öğrencilerle ilgili bilgisayarlı muhasebe dersini haftada kaç saat aldıkları sorulmuş ve öğrencilerin büyük bölümü (%84) haftada 4 saat bilgisayarlı muhasebe dersi aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. Haftalık Ders Saati

	Frekans	Yüzde
2 saat	21	5
3 saat	49	11
4 saat	365	84
Toplam	435	100

Tablo 4'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin % 5'i bilgisayarlı muhasebe dersini haftada 2 saat, % 11'i haftada 3 saat, % 84'ü haftada 4 saat olarak almaktadırlar.

Tablo 5'den de görüldüğü gibi MYO'larında eğitim gören öğrencilerin fakülte eğitim gören öğrencilere göre bilgisayarlı muhasebe dersini daha yüksek oranda zorunlu aldıkları söylenebilir. Çünkü; MYO'larında eğitim gören öğrencilerin 289 (%67) tanesi bu dersi zorunlu olarak almakta, fakülte'de eğitim gören öğrencilerin ise sadece 67 (%15) tanesi bu dersi zorunlu olarak almaktadır. Tablo 5'den görüleceği gibi bu sonuçlar Ki-Kare testine göre de istatistiksel bakımdan anlamlıdır. Ki-Kare testi, gözlenen frekanslar ile beklenen frekanslar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı esasına dayanmaktadır. Diğer bir ifadeyle, ki-kare testi gerçek bir dağılım ile teorik bir dağılım arasındaki uyumu kontrol etmeye yarar¹⁴. Bu çerçevede,

¹⁴ Asım KABUKÇU, **Sağlık, Sosyal Ve Fen Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik**, Merhaba Ofset, Konya, 1994, s. 175.

MYO'larında okuyan öğrencilerin fakülte-
de okuyan öğrencilere göre bilgisayarlı mu-
hasebe dersini daha yüksek oranda zorunlu
aldıkları görülmektedir. Bu sonuçlar,
"MYO öğrencileri bilgisayarlı muhasebe

dersini zorunlu olarak almaktadırlar" şek-
lindeki **1 nolu hipotezimizi** desteklemek-
tedir.

Tablo 5. Paket Program Dersinin Fakülte ve MYO'larındaki Zorunlu / Seçmeli Durumu

Birim	Zorunlu/seçmeli durumu					Ki-Kare Testi		Sonuç
	Zorunlu (356)		Seçmeli (79)		Toplam (%)	K ²	P	
	Öğrenci Sayısı	(%)	Öğrenci Sayısı	(%)				
Fakülte (124)	67	15	57	13	28	90,231	<0,001 (0,000)	Kabul
MYO (311)	289	67	22	5	72			
Toplam	356	82	79	18	100			

Not: (i) n=435, (ii) parantez içindeki rakamlar her gruba giren öğrenci sayısını göstermektedir.

Tablo 6'dan görüleceği üzere MYO'la-
rında bilgisayarlı muhasebe dersinin haf-
talık ders saatinin fakültelelere oranla daha
yüksek olduğu söylenebilir. Çünkü; MYO'
larında bilgisayarlı muhasebe dersini haf-
tada 4 saat alan öğrenci sayısı 282 (%65)
iken fakültede ise bilgisayarlı muhasebe
dersini haftada 4 saat alan öğrenci sayısı
83 (%19) dür. Tablo 5'te görüldüğü gibi bu

sonuçlar Ki-Kare testine göre de istatistik-
sel bakımdan anlamlıdır. Bu çerçevede,
MYO'larında bilgisayarlı muhasebe dersini
haftalık ders saatinin fakülteye oranla
daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu
sonuçlar, "MYO'larında bilgisayarlı muha-
sebe dersinin haftalık ders saati fakülteye
oranla daha yüksektir" şeklindeki **2 nolu
hipotezimizi** desteklemektedir.

Tablo 6. Paket Program Dersinin Fakülte ve MYO'lardaki Ders Saati Durumu

Birim	Ders saatleri							Ki-Kare Testi		Sonuç
	2saat		3 saat		4saat		toplam (%)	K ²	P	
	Öğrenci Sayısı	(%)	Öğrenci Sayısı	(%)	Öğrenci Sayısı	(%)				
Fakülte (124)	0	0	41	9	83	19	28	87,502	<0,001 (0,000)	Kabul
MYO (311)	21	5	8	2	282	65	72			
Toplam	21	5	49	11	365	84	100			

Not: (i) n=435, (ii) parantez içindeki rakamlar her gruba giren öğrenci sayısını göstermektedir.

Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi
ve İdari Bilimler Fakültesi ve MYO'larında
öğrenim gören öğrencilerin bilgisayarlı
muhasebe dersinde verilen eğitimin yeterli
olup olmamasının haftalık ders saatine
bağlı olup olmadığını araştırmak amacıyla,
Hasan K.GÜLEŞ¹⁵ tarafından uygulanan
metoda benzer bir şekilde **medyan** kura-
lına göre, öğrenciler verilen bilgisayarlı

muhasebe dersinin "yeterli" veya "yeter-siz"
görenler olmak üzere iki gruba ayrıl-mıştır.
Her gruba ilişkin öğrencilerin du-
rumları Tablo 7'de görülmektedir. Tablo 7'den
görüldüğü gibi bilgisayarlı muhasebe
dersini haftada 4 saat alan öğrencilerin bu
dersi haftada 2 veya 3 saat alan öğrencilere
göre bu dersi daha yeterli buldukları
söylenebilir. Çünkü; bilgisayarlı muhasebe
dersini haftada 4 saat alan öğrenci sayısı
195 (% 50) olup öğrencilerin yarısını oluş-
turmaktadır. Tablo 7'de de görüldüğü gibi

¹⁵ Hasan K.GÜLEŞ, **Bilgi Çağı Sanayi İş-
letmelerinde Rekabet Üstünlüğü Sağla-mada
Bilişim Teknolojileri**, Yayınlanmamış
Doçentlik Tezi, Konya, 1999, s. 140.

bu sonuçlar Ki-Kare testine göre de istatistiksel bakımdan anlamlıdır. Bu sonuçlar, "Bilgisayarlı Muhasebe dersini hafta da 4 saat alan öğrenciler diğerlerine göre bu

dersi daha yeterli görmektedir." şeklindeki **3 nolu hipotezimizi** desteklemektedir.

Tablo 7. Paket Program Dersinin Fakülte ve MYO'lardaki Ders Saati Durumu

Bilgisayarlı Muhasebe Dersinin Yeterli Olup Olmama Durumu	Ders saatleri							Ki-Kare Testi		Sonuç
	2saat		3 saat		4saat		toplam (%)	K ²	P	
	Öğrenci Sayısı	(%)	Öğrenci Sayısı	(%)	Öğrenci Sayısı	(%)				
Yeterli (218)	8	2	15	3	195	45	50	10,268	<0,01 (0,006)	Kabul
Yetersiz (217)	13	3	34	8	170	39	50			
Toplam	21	5	49	11	365	84	100			

Not: (i) n=435, (ii) parantez içindeki rakamlar her gruba giren öğrenci sayısını göstermektedir.

3.3.2. Öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine Bakış Açıları İle İlgili Genel Bilgiler

Öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersine bakış açıları Tablo 8.'de gösterilmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin

bilgisayarlı muhasebe dersine bakış açıları 5'li likert ölçeği üzerinde değerlendirilmiştir. Ölçek üzerinde 1 kesinlikle katılmıyorum, 5 ise kesinlikle katılıyorum anlamına gelmekte olup, **Friedman Çift Yönlü Anova Testi** yapılmıştır.

Tablo 8. Öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine Bakış Açıları

Öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine Bakış Açıları	Ortalama	Standart Sapma
Kullandığımız paket programın entegreli olması ileride yapacağımız işlemleri kolaylaştıracak ve zaman kazanmamıza neden olacaktır.	3,6874	1,21110
Okulumuzda almış olduğumuz paket programın kullanılması kolaydır.	3,5793	1,17972
Okulumuzda verilen paket program dersinin haftalık ders saati uygundur.	3,3816	1,31690
Kullandığımız paket program uygulamada ihtiyacımızı karşılayacak düzeydedir ve uygulamada kullanılmaktadır.	3,3747	1,34740
Bilgisayar üzerinde yürüttüğümüz derslerde kullandığımız kaynak kitapların bulunması yeterli değildir.	3,2506	1,23476
Hocamızın derse yönelik başarı değerlendirmesinde uyguladığı sınavları bilgisayar ortamında yapma sıklığı yeterli değildir.	3,1402	1,31497
Okulumuzda paket program ile ilgili verilen eğitim yeterlidir.	3,1310	1,36744
Paket programın menüleri çok ayrıntılı değildir. İçeriği ihtiyacımızı karşılamayabilir.	3,0138	1,24796
Okulumuzda verilen paket program dersi sayısı ihtiyacımız için yeterlidir.	2,9931	1,29957

Not: (i) n=435; (ii) ölçek 1 kesinlikle katılmıyorum, 5 kesinlikle katılıyorum anlamındadır; (iii) Friedman çift yönlü Anova testine göre (K² = 152,796; p<0,001) sonuçlar istatistiksel bakımdan anlamlıdır.

Tablo 8.'de görüldüğü gibi öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersi ile ilgili görüşleri;

Öğrencilerin kullandığı paket programın entegreli olması ileride yapacakları işlemleri kolaylaştıracak ve zaman

kazanmalarına neden olacağı (3,68), öğrencilerin okulda almış oldukları paket programın kullanımının kolay olduğu (3,57), okulda verilen paket program dersinin haftalık ders saatinin uygun olduğu (3,38), öğrencilerin kullandığı paket prog-

ramın uygulamada ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde ve uygulamada kullanıldığı (3,37), bilgisayar üzerinde yürütülen derslerde kullanılan kaynak kitapların bulunmasının yeterli olmaması (3,25), ders hocasının derse yönelik başarı değerlendirilmesinde uyguladığı sınavları bilgisayar ortamında yapma sıklığının yeterli olmaması (3,14), okulda paket program ile ilgili verilen eğitim yeterli olması (3,13), paket programın menülerinin çok ayrıntılı olmaması ve içeriğinin öğrencilerin ihtiyacını karşılamayabileceği (3,01) ve okulda verilen paket program dersi sayısı öğrencilerin ihtiyacı için yeterlidir şeklinde sıralanmaktadır.

Bu sonuçlardan öğrenciler bilgisayarlı muhasebe dersi için en fazla bu derste gösterilen paket programların entegre olma-

sının bu derste öğrenilen bilgilerin farklı alanlarda da kullanılabilceğini düşünmektedirler. Daha sonra bu paket programların kullanımının ve öğreniminin kolay olması da öğrencilerin bu alana yönelmelerini sağlamaktadır. Bu görüşü de öğrencilerin okulda gösterilen bilgisayarlı muhasebe dersi sayısını yetersiz görmeleri de desteklemektedir. Bu bağlamda genel olarak öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersinden memnun oldukları ve bu dersin kendilerine okul sonrası yaşamlarında da işlerine yarayacağı söylenebilir.

Bilgisayarlı muhasebe dersi alan öğrencilerin bu derse bakış açıları ile ilgili oluşturulan hipotezlere ilişkin testler Tablo 9.'da görülmektedir. Hipotezleri test etmek amacıyla "**tek örnek t- testi**" kullanılmış olup, $\alpha=0,05$ ve test değeri olarak orta değer olan **-2-** alınmıştır.

Tablo 9. Bilgisayarlı Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Bu Derse Bakış Açuları İle İlgili Hipotezler

Hipotezler	N	Ort	Std. Sap.	-t- değeri	-p-	Sonuç
Laboratuvarın öğrencilere ders saatleri dışında açık olması muhasebe öğretimindeki başarıyı arttırmaktadır. (H ₄)	435	3,88	1,29	14,320	<0,001 (0,000)	Kabul
Hocamız, öğretimde kullandığımız paket program(lar)la ilgili bilgisini genellikle yenilemektedir. (H ₅)	435	3,57	1,26	9,488	<0,001 (0,000)	Kabul
Okulumuzda verilen paket program dersinin haftalık ders saati uygundur. (H ₆)	435	3,38	1,31	6,044	<0,001 (0,000)	Kabul
Okulumuzda paket program ile ilgili verilen eğitim yeterlidir. (H ₇)	435	3,13	1,36	1,999	<0,05 (0,046)	Kabul
Okulumuzda verilen paket program dersi sayısı ihtiyacımız için yeterlidir. (H ₈)	435	2,99	1,29	-0,111	(0,912)	Red

Not: (i) n=435; (ii) tek örnek -t- testi

Araştırmaya katılan ve bilgisayarlı muhasebe dersini alan öğrencilerin bu derse bakış açıları ile ilgili olarak oluşturulan hipotezlerden; laboratuvarın öğrencilere ders saatleri dışında açık olması muhasebe öğretimindeki başarıyı arttırmaktadır, hocamız, öğretimde kullandığımız paket program(lar)la ilgili bilgisini genellikle yenilemektedir, okulumuzda verilen paket program dersinin haftalık ders saati uygundur ve okulumuzda paket program ile ilgili verilen eğitim yeterlidir şeklinde oluşturulan hipotezler kabul edilmiştir. Okulumuzda verilen paket program dersi sayısı ihti-

yacımız için yeterlidir şeklinde oluşturulan hipotez ise reddedilmiştir.

Laboratuvarın öğrencilere ders saatleri dışında açık olması öğrencilerin sıklıkla uygulama yapabilmelerine, kendilerini deneme fırsatı bulabilmelerine olanak sağladığı için bilgisayarlı muhasebe dersini alan öğrencilerin başarılarını arttırmaktadır. Bu nedenle 4 nolu "*Laboratuvarın öğrencilere ders saatleri dışında açık olması muhasebe öğretimindeki başarıyı arttırmaktadır.*" hipotezimiz kabul edilmiştir. Bilgisayarlı muhasebe dersini veren öğretim elemanının muhasebe paket programları ile ilgili

güncel gelişmeleri takip ederek bu bilgileri ve paket program versiyonlarını öğrencilere aktarması 5 nolu "*Hocamız, öğretimde kullandığımız paket program(lar)la ilgili bilgisini genellikle yenilemektedir.*" hipotezin kabul edilmesini sağlamıştır. Bununla birlikte bilgisayarlı muhasebe derslerinin haftalık ders saatinin bu dersin öğrenilmesi için öğrenciler tarafından yeterli görülmesi ve gerekli bilgisayar ve laboratuvar desteğinin sağlanması 6 nolu "*Okulumuzda verilen paket program dersinin haftalık ders saati uygundur.*" ve 7 nolu "*Okulumuzda paket program ile ilgili verilen eğitim yeterlidir.*" hipotezler kabul edilmiştir. Ancak, bilgisayarlı muhasebe dersinde verilen paket programların sayısı olarak az olması, öğrencilerin birden fazla muhasebe paket programı öğrenmek istemesi şeklindeki 8 nolu "*Okulumuzda verilen paket program dersi sayısı ihtiyacımız için yeterlidir.*" hipotezimiz red edilmiştir.

4. Sonuç ve Değerlendirme

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 29'u İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde % 71'i de Meslek Yüksek Okullarında öğrenim gören öğrencilerdir. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin %13'ü işletme bölümü %16'sı da maliye bölümü öğrencidir. Aynı şekilde MYO'da öğrenim gören öğrencilerin %16'sı işletmecilik, %50'si muhasebe ve %5'i de diğer bölüm öğrencileridir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %90'ı tek bir muhasebe paket programı eğitimi alırken, %10'u da iki veya üç farklı muhasebe paket program eğitimi almaktadırlar. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin % 82'si bilgisayarlı muhasebe dersini zorunlu, % 18'i ise seçmeli olarak almakta olup bu öğrencilerin büyük bir bölümü (%84) bilgisayarlı muhasebe dersini haftada 4 saat aldıklarını belirtmişlerdir.

MYO'nda eğitim gören öğrencilerin fakültede eğitim gören öğrencilere göre bilgisayarlı muhasebe dersini daha yüksek oranda zorunlu aldıkları tespit edilmiştir. Çünkü MYO'nda eğitim gören öğrencilerin 289 (%67) tanesi bu dersi zorunlu olarak almakta, fakültede eğitim gören öğren-

cilerin ise sadece 67 (%15) tanesi bu dersi zorunlu olarak almaktadır.

MYO'da bilgisayarlı muhasebe dersinin haftalık ders saatinin fakültele oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Çünkü; MYO'da bilgisayarlı muhasebe dersini haftada 4 saat alan öğrenci sayısı 282 (%65) iken fakültede ise bilgisayarlı muhasebe dersini haftada 4 saat alan öğrenci sayısı 83 (%19) dür. Bilgisayarlı muhasebe dersini haftada 4 saat alan öğrencilerin bu dersi hafta da 2 veya 3 saat alan öğrencilere göre bu dersi daha yeterli gördükleri tespit edilmiştir.

Öğrenciler bilgisayarlı muhasebe dersi için en fazla bu derste gösterilen paket programların entegre olmasının bu derste öğrenilen bilgilerin farklı alanlarda da kullanılabilceğini düşünmektedirler. Paket programların kullanımının ve öğreniminin kolay olması da öğrencilerin bu alana yönelmelerini sağlamaktadır. Bu görüşü de öğrencilerin okulda gösterilen bilgisayarlı muhasebe dersi sayısını yetersiz görmeleri de desteklemektedir. Bu bağlamda genel olarak öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersinden memnun oldukları ve bu dersin kendilerine okul sonrası yaşamlarında da işlerine yarayacağı söylenebilir.

Laboratuvarın öğrencilere ders saatleri dışında açık olması öğrencilerin sıklıkla uygulama yapabilmelerine, kendilerini deneme fırsatı bulabilmelerine olanak sağladığı için bilgisayarlı muhasebe dersini alan öğrencilerin başarıları artmıştır. Bilgisayarlı muhasebe dersini veren öğretim elemanının muhasebe paket programları ile ilgili güncel gelişmeleri takip ederek bu bilgileri ve paket program versiyonlarını öğrencilere aktarması öğrenciler tarafından bu derse olan ilgilerini artırmaktadır. Bununla birlikte bilgisayarlı muhasebe derslerinin haftalık ders saatinin bu dersin öğrenilmesi için öğrenciler tarafından yeterli bulunduğu görülmektedir. Ancak, bilgisayarlı muhasebe dersinde verilen paket programların sayısının öğrenciler tarafından az görülmesi, öğrencilerin birden fazla muhasebe paket programı öğrenmek istemesi sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Sonuç olarak; bilgisayarlı muhasebe dersleri muhasebe eğitimi alan öğrenciler

için teorik alt yapıyı güçlendirdiği, muhasebe bilgilerini uygulama alanı bulduğu ve okul sonrası bu bilgileri kullanabilme fırsatı yakalayabildikleri için muhasebe eğitimi alan öğrenciler için bütün İİBF ve MYO'larda zorunlu olarak okutulmalıdır. Ayrıca söz konusu dersin haftalık ders saatinin en az 4 saat olarak uygulanması, bu derste gösterilen muhasebe paket programı sayısının artırılması ve muhasebe paket program versiyonlarının güncellenerek öğrencilere aktarılması başarıyı artıracaktır.

Kaynakça

ACAR Durmuş, Nilüfer TETİK, (2004), **Tekdüzen Hesap Planına Uygun Genel Muhasebe**, Tuğra Ofset, Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, Isparta.

ALTUNİŞİK Remzi, Recai COŞKUN, Engin YILDIRIM, Serkan BAYRAKTAROĞLU, (2001), **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı**, Birinci Baskı, Sakarya Kitabevi, Adapazarı.

BAL Hüseyin, **Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri**, (2001), Süleyman Demirel Üniversitesi Basımevi, Süleyman Demirel Üniversitesi Yayın No 20, Isparta.

BAŞ Türker, **Anket**, Birinci Baskı, Seçkin Yayıncılık San. Ve Tic. A.Ş., Ankara.

DOĞAN Zeki, Turgut ÇÜRÜK, (2001), "Üniversitelerde Muhasebe ders ve İçeriklerinin verilme Düzeyi ve Belirlenme Şeklinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, Sayı 9, İstanbul.

Eta Bilgisayar Muhasebe Programları İle Muhasebe Uygulamaları, (2002), Eta Bilgisayar Yayınları, Yayın No 26, İstanbul.

FEYİZ M.Ali, **Bilgisayarlı Muhasebe**, Eser Ofset, Rize.

GÜLEŞ Hasan K., (1999), **Bilgi Çağı Sana-yi İşletmelerinde Rekabet Üstünlüğü Sağlamada Bilişim Teknolojileri**, Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, Konya.

KABUKÇU Asım, (1994), **Sağlık, Sosyal Ve Fen Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik**, Merhaba Ofset, Konya.

KARALAR Rıdvan, (1995), **İşletme Politikası**, Ethem Matbaası, Eskişehir.

KURTULUŞ Kemal, (1998), **Pazarlama Araştırmaları**, Genişletilmiş Altıncı Baskı, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayın No 274, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yayın No 406, İstanbul.

ÖNAL Servet, Süleyman ERASLAN, Selçuk KENDİRLİ, (1999), "Muhasebede Bilgisayar Kullanımı ve Bilgisayar Yazılımlarının Analizine İlişkin Kahramanmaraş'ta Yapılan Bir Araştırma", **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, Cilt 1, Sayı 3, Ankara.

SEYİDOĞLU Halil, (1993), **Bilimsel Araştırma Ve Yazma El Kitabı**, Genişletilmiş 5. Baskı, Güzem Yayınları, İstanbul.

UÇAR Mustafa, Süleyman ERTÜRK, (1999), **Tekdüzen Muhasebe Sitemine Uygun Uygulamalı Bilgisayarlı Muhasebe**, Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş., 4. Baskı, İstanbul.